

Tvåårig utbildning i Konstnärlig Metodik (KOMP) för psykoterapeuter

Konsten är omedelbar

Konsten kommunicerar

Konsten överraskar

Konsten levandegör och formar erfarenheter ur människans liv

Konsten är som ett tidshologram

Konsten finns i nuet, i rummet och färdas genom tiden

Konsten rymmer skilda perspektiv

Konsten ger människan frihet att forma livsinnehållet

Konsten visar vägar in i framtiden

Hösten 2011 startar en tvåårig utbildning i Konstnärlig Metodik (KOMP) för psykoterapeuter. Det är andra gången denna utbildning genomförs. Utbildningen anordnas av *Expressive Arts Stockholm AB* med bi-firma *Svenska Institutet för Uttryckande Konstterapi*. Institutet ingår i *The International Network of Expressive Arts Therapy Training Centers*, vilket är ett nätverk av institutioner och högskolor, som erbjuder utbildningar i Uttryckande Konstterapi, Uttryckande Konstpedagogik och Coaching. Som medlem av nätverket har institutet ett nära samarbete med institutioner i Europa och USA.

Utbildningen vänder sig till dig som är intresserad av att få kunskaper i konstnärlig metodik i arbete med människor och vill få teoretiska och tillämpningsbara kunskaper i hur man arbetar med konstnärliga språk (musik, bild, dans/kropp, poesi, drama) i psykoterapi, självutveckling eller handledning både individuellt och i grupp.

Bakgrund

Människans utveckling och konstnärliga uttryck går hand i hand. Konst och kreativitet hör ihop. Den kreativa processen ger möjligheter att arbeta med, förhålla sig till och transformera både smärtsamma och lustfyllda upplevelser. Konstnärligt skapande är resursstärkande.

De konstnärliga språken kan också användas för att kommunicera, skapa relationer och söka mening utan avsikt att skapa en estetiskt ”fulländad” produkt. Konstnärliga uttryck ingår som en naturlig ingrediens i livets olika faser. De finns i livets början med gungande vaggånger, i språkutvecklingen genom rytmer, ramsor och danslekar och under tonårstiden där musiken intar en central plats i sökandet efter identitet. Konsten ger form åt upplevelser och erfarenheter som berör de existentiella frågorna: liv - mening - död. Konsten blir bärare av mening och innehåll i det som sker både i människans inre och i hennes relationer till omvärlden. Estetiska upplevelser ger en grund för självförståelse och personlig utveckling.

Arbete med konstnärliga språk i psykoterapi kan beskrivas som en form av ”kroppsterapi”. Vi relaterar till omvärlden genom våra sinnen. Sinnesupplevelser är kroppsliga fenomen som finns med oss genom hela livet. Synen, smaken, känseln, lukten och hörseln är de ”känslspröt” med vilka vi orienterar oss i världen. Konsten talar till oss genom våra sinnen. Oftast är flera sinnen engagerade samtidigt i en konstupplevelse. När vi exempelvis lyssnar till ett stycke musik kan upplevelsen översättas till en inre visuell bild. När vi går på en konstutställning och ser bildkonst kan de bilder vi möter skapa kroppsliga upplevelser, eller gestalta dramatiska skeenden. Lika självklart som våra sinnen hör ihop finns också ett inneboende släktskap mellan de olika konstnärliga språken.

Arbete med konst i psykoterapi utgår ifrån att det inom oss var och en finns en konstruktiv, skapande ”kraft” som strävar efter helhet, skönhet och mening. Genom konstnärliga upplevelser och eget skapande kan man finna, utforska och bearbeta sin historia, påverka sin utveckling och öka förståelsen för de skilda sätt genom vilket det omedvetna kommunicerar. Arbetsformen är både verbal och ickeverbal. Här används olika konstnärliga språk- musik, bild, dans och andra kroppsinriktade metoder, drama, teater, lyrik och prosa.

Förhållningssättet vilar på den artistiska tradition där olika konstformer blandas för att ge en helhetsupplevelse. I operan, teatern, filmen förenas de olika konstnärliga språken till ett slags allkonstverk. Till denna rika gestaltningskonst bör också läggas de personer som genom historien burit fram en grupps kulturarv: barder, trubadurer, historieberättare, shamaner, medicinmän m fl. Konstnärlig metodik i psykoterapi hämtar näring ur nämnda traditioner. Syftet är att gestalta och förmedla erfarenheter ur människans liv genom en estetisk form; att skapa relationer och möten där man kan dela och berätta sin historia för andra människor som lyssnar, ser och tar emot berättelsen. I själva den skapande akten finns ett bearbetande och en potentiell läkekraft.

Grunden för arbetet är den relation som uppstår i mötet mellan klient och terapeut. Härvidlag liknar arbetet andra psykoterapeutiska förhållningssätt. Det som utmärker arbetet med konstnärliga metoder är att det finns ”ett tredje”, dvs. de ”produkter” som växer fram under processen. Det kan vara bilder, skulpturer, danser, teaterscener, musikkompositioner, dikter, sagor. Det uppstår relationer till dessa skapade alster vilka ger material för dialog och reflektion. De är uttryck för personliga erfarenheter men är även sprungna ur de mer kollektiva arketyppiska fälten vilka är mer eller mindre omedvetna. De inre representationer som finns i klientens inre värld, och som påverkats av tidigare relationer och erfarenheter, återskapas i mötet med psykoterapeuten och i det konstnärliga arbetet. Men man kan också förhålla sig till de konstnärliga ”produkterna” som fristående gestalter som förmedlar berättelser och kunskap och som ger upphov till nya och ofta överraskande perspektiv på livssituationen.

Teoretiskt grund

Innehållet i utbildningen behandlas ur ett tvärvetenskapligt perspektiv där psykologi, sociologi, antropologi och humaniora integreras. Här förenas kunskaper i psykodynamisk teori, analytisk psykologi (Jung) och fenomenologi med kunskaper om konstens läkande och livsbefrämjande förmåga. Utvecklingspsykologiska och anknytningsteoretiska perspektiv (tex. Bowlby, Stern, Shore) och de existentiella perspektiven i psykoterapi har självklar plats. Den skapande kreativa processen hämtar ofta sin näring i frågor som rör existensen och livsvillkoren.

Användningen av konstnärliga uttryck i terapi vilar på följande grundteser:

- att omedvetna psykiska processer påverkar människans beteende;
- att barndomens erfarenheter lever vidare i nuet och påverkar människans uttrycksmöjligheter och relationer i vardagen;
- att det finns en grundläggande förbindelse mellan skapande uttryck och människans inre världar;
- att det inom varje människa finns en konstruktiv, skapande kraft som strävar efter helhet, skönhet och integration;
- att det finns ett grundläggande släktskap mellan de olika konstformerna;
- att människan behöver estetiska upplevelser
- att konsten erbjuder ett dynamiskt reflektionsutrymme
- att människan under hela livscykeln står inför existentiella valsituationer där konstnärligt skapande kan erbjuda perspektiv.

Studieform och uppläggning av utbildningen

Utbildningen är tvåårig och **startar hösten 2011**. Utbildningsgruppen möts vid fem tillfällen per år, två gånger under höstterminen och tre under vårterminen. Varje seminarium sträcker sig över tre hela dagar. Det innebär sammanlagt tio seminarier vilka är förlagda till institutets lokaler, centralt belägna i Stockholm, utom ett som äger rum på internat. Det är möjligt att vissa ändringar kommer att ske avseende tid och plats.

Utbildningen är så upplagd, att det skall vara möjligt att delta, oberoende av var i landet man är bosatt. Även deltagare från andra nordiska länder hälsas välkomna!

Pedagogiska ansatser och särskilda kvaliteter

Utbildningen är processinriktad och bygger på att deltagarna integrerar teori och praktik i förhållande till tema och metoder i dialog med varandra och lärarna. Under seminarierna sker kontinuerligt övningar som syftar till att förstå begrepp genom att göra egna erfarenheter. Kursdeltagaren arbetar med eget erfarenhetsmaterial där utrymme ges att reflektera över vad som händer utifrån dynamiska förlopp och teoretiska begrepp. Detta sätt att arbeta kräver en särskild lyhördhet och kunskap hos lärarna. Det förutsätter också att ett gynnsamt hållande klimat skapas i utbildningsgruppen, så att det är möjligt för kursdeltagarna att gå in och ut ur olika upplevelsevärldar.

Eget konstnärligt arbete

Under utbildningen arbetar den studerande med eget konstnärligt skapande. Arbetet sker utanför tiderna för seminarierna. Syftet är att stödja och utveckla den "inre konstnären", öka förståelsen för den konstnärliga processen och öka känsligheten för användandet av konstnärlig metodik i psykoterapeutiskt arbete.

Praktisk tillämpning

En korttidsterapi, ett handledningsuppdrag omfattande omkring 15 timmar genomförs under termin tre och eller fyra. Deltagaren kan i samråd med handledaren välja att istället för ett nytt uppdrag arbeta med konstnärlig metodik inom ramen för pågående psykoterapeutiskt arbete eller handledning.

Handledning

Handledningen är konsultativ inriktad och sker i grupp under tredje och fjärde terminen under fem tillfällen om sammanlagt 20 timmar. Handledarna är legitimerade psykoterapeuter med handledarutbildning. Konstnärlig metodik tillämpas i handledningsprocessen.

Handledningen är förlagd till kursid.

Litteratur

Litteraturstudierna omfattar omkring 800 sidor per termin.

Ansökan till KOMP

Utbildningen vänder sig till dig som är verksam som legitimerad psykoterapeut, eller aktivt verksam terapeut med grundläggande psykoterapeututbildning, eller aktivt verksam med annan kvalificerande terapeututbildning (musikterapi, bildterapi, dansterapi, gestaltterapi, psykosyntes). Ansökan bör vara institutet tillhanda i maj 2011. Behörig sökande kallas till en intervju. Ansökningshandlingar rekvideras från institutet.

Kursavgift

Terminsavgiften är ca 15.500 kr plus moms. Kostnaderna för hela utbildningen är jämnt förde-lade över fyra terminer. Handledningen är inkluderad. Betalningen sker terminsvis (alternativt via faktura varje månad).

Institutet förbehåller sig rätten till ändringar av avgiften om det allmänna kostnadsläget så kräver.

Lärare

Margareta Wärja, leg. psykoterapeut, musikterapeut, uttryckande konstterapeut, GIM terapeut, gruppanalytiker, handledare.

Gunder Fors, leg. psykolog, leg. psykoterapeut, gruppanalytiker, kroppspsykoterapeut

Carin Söderlund, leg. sjuksköterska, uttryckande konstterapeut

Melinda Meyer, PhD, uttryckande konstterapeut, kroppspsykoterapeut, handledare, ledare för Norska Institutet för Kunst- & Uttrycksterapi.

Ingrid Roth, bildkonstnär, uttryckande konstterapeut

Anna Helgesson, leg psykoterapeut, dansterapeut

Markus Alexander, uttryckande konstterapeut, Ph D. Cand., Canada

Listan är preliminär och förändringar kan komma att ske.

Om du har frågor kring utbildningen ring institutet 08/ 640 74 47 eller skicka ett mail.

E-post: info@expressivearts.se

KURSPLAN för KOMP

Observera att innehållet i kursplanen är preliminärt och kan förändras.

Hösten 2011

1. Kursstart – In i konsten

Möte med de konstnärliga språken. Metodik och teoretiska perspektiv.

2. Modet att skapa

Eget konstnärligt skapande med fokus på bildarbete.

3. Poetiska bildlandskap

Poesi och poetik - att forma och följa berättelsens och textens egen dynamik.

Våren 2012

4. Musiken som vägvisare

Förändrade medvetandetillstånd via musik i det psykoterapeutiska rummet.
Receptiv musikterapi. Metodik: Korta musikresor (KMR)

5. Myternas makt - hjältinnans och hjältens resa

Mytologi, individuationsprocessen och analytisk psykologi.
Intermodal metodik – att gå mellan olika konstnärliga språk i psykoterapi

Hösten 2012

6. Ett gulnat fotografi

Fotomontage, bildarbete och psykodrama i psykoterapi och handledning
Handledning 4 timmar

7. Dansen öppnar rum för möten

Expressive, kreativ dans och rörelse, improvisationstekniker och gruppmetodik
Handledning 4 timmar

8. När livet rasar samman

Arbete med konsten i tillstånd av utsatthet, kris och trauma
Handledning 4 timmar

Våren 2013

9. Kreativa rum och snåriga labyrinter i organisationsarbete

Konstnärlig metodik i handledningsrummet och i arbete med organisationsutveckling
Handledning 4 timmar

10. Vägen vidare...

Konstnärliga språk i separations- och avslutningsarbete
Handledning 4 timmar